

Tresoar Leeuwarden, 28 maart 2019

Dankwoord aan Abe de Vries

De vorige keer dat ik hier een eerste exemplaar in ontvangst mocht nemen, was bij de presentatie van het boek van Bertus Mulder over De jonge Piter Jelles. Ik eindigde mijn dankwoord toen met een soort testamentaire beschikking. Over Troelstra was ik uitgeschreven, zei ik, Bertus neemt het stokje over ... en dus citeerde ik de laatste regel van Troelstra's gedicht 'Oan de neiteam':

‘Nim oan, myn harp wurd’ dines!

Toen kon ik niet weten dat ik nu weer hier zou staan en dan nog wel om een bundel gedichten van Piter Jelles in ontvangst te nemen. Alsof het een estafette is.

Toeval of niet, maar toen ik twee jaar geleden een gedicht mocht inspreken voor de permanente Troelstra-expositie in Tresoar, koos ik voor het gedicht 'Oan de neiteam'. Het gedicht dus waaraan de titel van dit nieuwe boek is ontleend: 'Mijn harp is voor jou'.

Als biograaf heb ik m'n best gedaan om niet alleen de politicus Troelstra maar ook de dichter Piter Jelles te doorgronden. Gelukkig had ik op de lagere school in Leeuwarden enig Fries geleerd en met een woordenboek erbij kom je dan een heel eind. En als ik er niet uitkwam, hielp Tineke Steenmeijer mij. Maar toch voelde ik het gemis aan een goede eigentijdse vertaling van Troelstra's belangrijkste gedichten. Gelukkig is die er nu.

Ik hoop dat deze bundel ook in de rest van Nederland gelezen zal worden. Troelstra's gedichten vertolken niet alleen de liefde voor de Friese taal en cultuur, maar laten ook zien wat de diepste drijfveren van deze sociaal-democraat waren. En ook al zijn de meeste gedichten in het Fries geschreven, in ruimere en geografische zin horen ze tot de letterkunde van Nederland. Daarvan zouden ook Hollanders kennis moeten nemen.

Met zijn gedichten en liederen over het *heitelân* heeft Piter Jelles tot het hart van de Friezen gesproken op een manier die zelfs zijn politieke tegenstanders, zoals de anti-revolutionair Pieter Sjoerds Gerbrandy, ontroerde. Ook bij mij hebben ze vaak een gevoelige snaar geraakt.

Nog altijd resoneren sommige regels in mijn hoofd, zoals die strofe uit het gedicht 'In nije tiid', waarin de politieke bekering van Troelstra tot het socialisme wordt getoonzet als een algemeen menselijk verlangen naar vrede, liefde en gerechtigheid. Waarin van de mens in armoede en ellende wordt gezegd:

En hoe't er omwrot yn it tsjuster,
En hoe't him 't kwea besmodzje mei,
Hy wordt dat himelsk byld net bjuster,
Nea stjert alhiel dy langstme wei.

Troelstra heeft ooit gezegd dat de dichter Piter Jelles en de politicus Troelstra één en dezelfde persoon zijn. Zo zou je ook kunnen zeggen dat zijn dromen over een nieuwe tijd in het verlengde liggen van zijn romantische gedichten over het Friese land met zijn *mieden* en *marren*, met zijn oude states en stoere kerktorens, met zijn verliefde *jongfeinten* en *jongfammen*, - 't *âlde doarp* met zijn *jongesparadiis*.

Het is een 'himelsk byld'. En het is waar: 'Nea stjert alhiel dy langstme wei.' Ik zie er naar uit om die regels in de vertaling van Abe de Vries te lezen.

Abe, ik feliciteer je met deze bundel en ik hoop dat je er de harten van Friezen en niet-Friezen mee zult winnen.